

Gebiedsontwikkeling Roode Brand - Zuidmaten

Verslag van de streekbijeenkomst op 29 februari 2024

Disclaimer: Dit verslag is een zo compleet mogelijke weergave van de inbreng van de deelnemers aan de streekbijeenkomst. Deze inbreng wordt zo goed als kan verwerkt binnen de mogelijkheden van het project. Het is dus niet te garanderen dat alle inbreng kan worden uitgevoerd.

Inhoud

Inleiding	5
Doelen en planning project	7
Uitkomsten thematafels Hydrologie, Ecologie, Landschap en Recreatie	11
Vervolgproces	21

Colofon

Datum: 26 juli 2024

Uitgave: Prolander
Postbus 50040
9400 LA Assen
tel: 0592 36 5000
E-mail: info@prolander.nl

Bewoners van Drijber en omgeving nemen deel aan de streekbijeenkomst. Na het stampotbuffet is een plenaire presentatie over het project om iedereen te informeren. Daarna wordt aan verschillende thematafels verder gepraat en geven mensen hun zorgen en wensen aan voor het project. Ook worden er persoonlijke verhalen verteld over hoe het gebied gebruikt en beleefd wordt.

Inleiding

Streekbijeenkomst in Drijber op 29 februari 2024

Op donderdagavond 29 februari 2024 kwamen bewoners en belanghebbenden samen in Dorpshuis 't Kaampie in Drijber voor een streekbijeenkomst georganiseerd door Prolander, gewijd aan het toekomstige landschap van Roode Brand en Zuidmaten. De avond begon met een stampotbuffet en bood een mooie kans om kennis te maken en bij te praten. De bijeenkomst was de start van een dialoog over de toekomst van de omgeving, waarbij de nadruk lag op het belang van ecologie, waterbeheer, landschapsbeleving en recreatief medegebruik.

Programma Brede Kijk op het Oude Diep

Als onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) heeft het Rijk de opgave om de biodiversiteit te versterken en natuurlijke leefgebieden met elkaar te verbinden. Het Oude Diep-gebied, dat loopt van het Mantingerbos tot aan Hoogeveen, is aangewezen als een ecologische verbindingszone om deze opgave te realiseren. Roode Brand en Zuidmaten zijn onderdeel van deze zone en worden ingericht tot rijke, natuurlijke leefgebieden. Daarnaast speelt waterbeheer een cruciale rol in dit project. In het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) worden maatregelen genomen

ten behoeve van een verbetering van de waterkwaliteit. Door de huidige waterhuishouding wordt neerslag in het gebied snel afgevoerd, wat leidt tot droogte in de zomer en overstromingen op andere momenten. Er komen nu maatregelen om water vertraagd af te voeren, hetgeen naast de klimaatbestendigheid ook de natuurkwaliteit ten goede komt en ervoor zorgt dat het totale projectgebied robuust is ingericht.

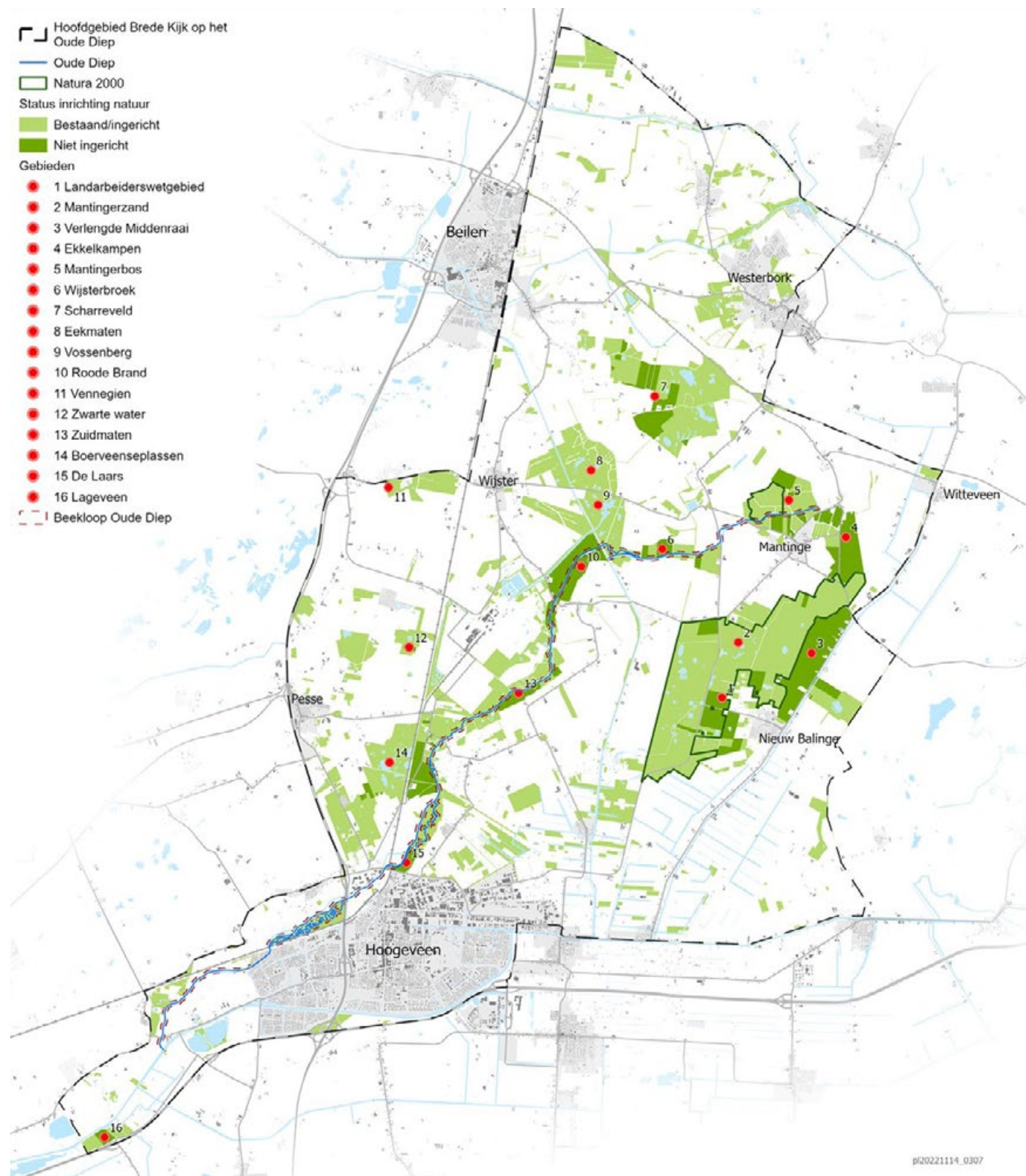
Verloop van de avond

Na een welkom en een introductie over het project, kregen de aanwezigen de kans om in gesprek te gaan aan verschillende thematafels. Vertegenwoordigers van Prolander, het Waterschap Drents Overijsselse Delta, de provincie Drenthe, de gemeente Midden-Drenthe en Het Drentse Landschap stonden klaar om vragen te beantwoorden, informatie te delen en vooral te luisteren naar de zorgen, wensen en ideeën van de omwonenden. Aanwezigen konden hun feedback direct op kaarten van het projectgebied plaatsen. Dit zorgde voor een visuele en concrete verzameling van lokale inzichten en voorkeuren.

Prolander heeft deze waardevolle inbreng samengebracht in dit verslag van de streekbijeenkomst.

Foto van het projectgebied, het beekdal ter hoogte van de Roode Brand net ten oosten van het VAM-kanaal.

Doelen en planning

Projectdoelen

- Aangewezen als Nationaal Natuur Netwerk (NNN).
- Ecologische verbindingzone tussen Mantingerzand via Wijsterbroek, Zuiderma, Pessema, naar Echtenerveld. Doelen waterschap: minder piekafvoeren via Linthorst-Homankanaal, water langer vasthouden, om het benedenstroomse gebied niet overmatig te belasten bij stevige neerslag.
- Bijdrage aan de Kaderrichtlijn Water (KRW, Europese richtlijn over kwaliteit oppervlakte- en grondwater)

Planning op hoofdlijnen

- 2024/2025: Inrichtingsplan
Schetsontwerp, voorlopig ontwerp, definitief ontwerp
- 2025: Vergunningen en aanbesteding
- 2026: Start uitvoering
- 2027: Uitvoering gereed

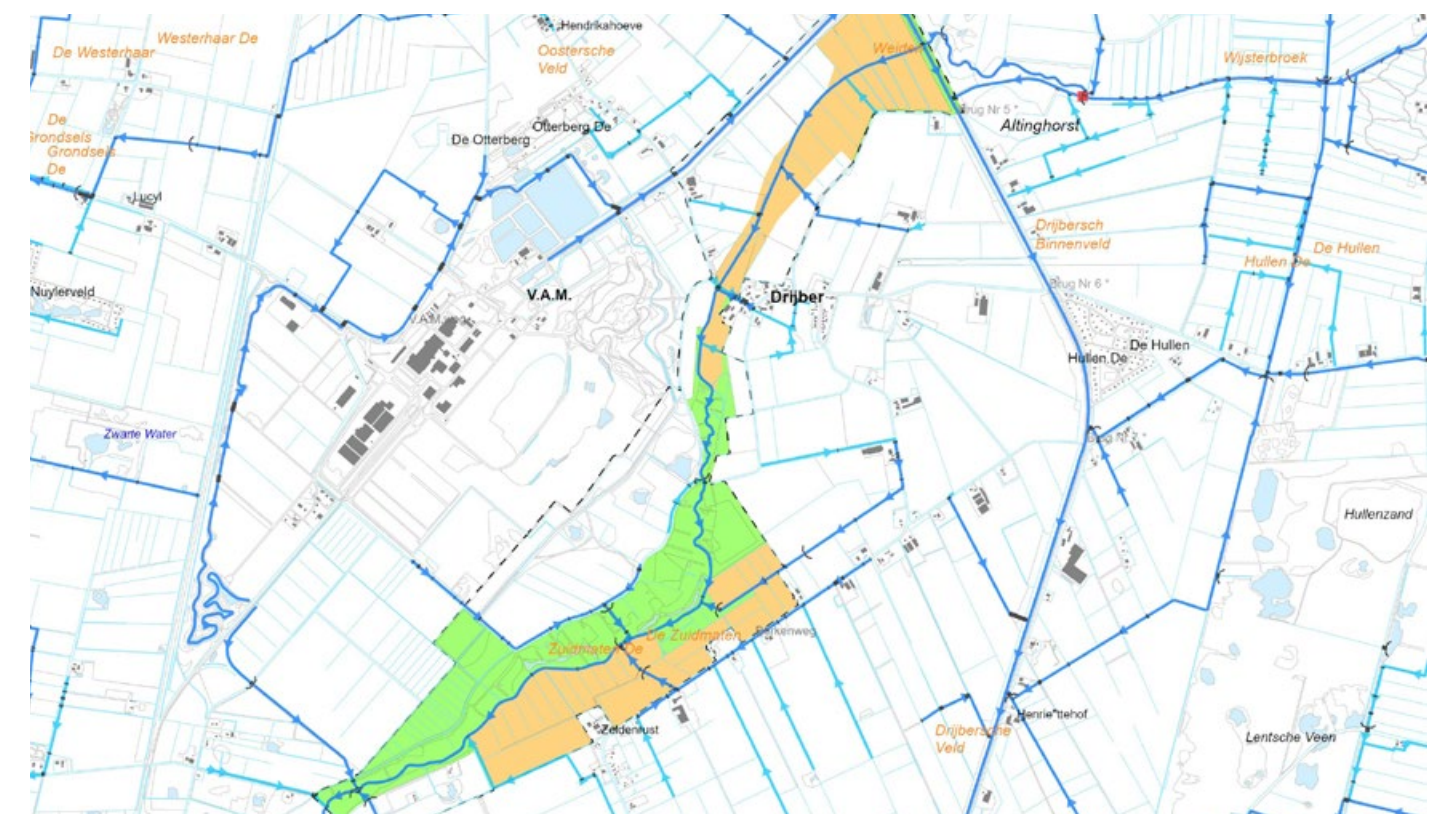

Foto van het projectgebied, het beekdal ter hoogte van de Roode Brand net ten oosten van het VAM-kanaal.

~1900

2024

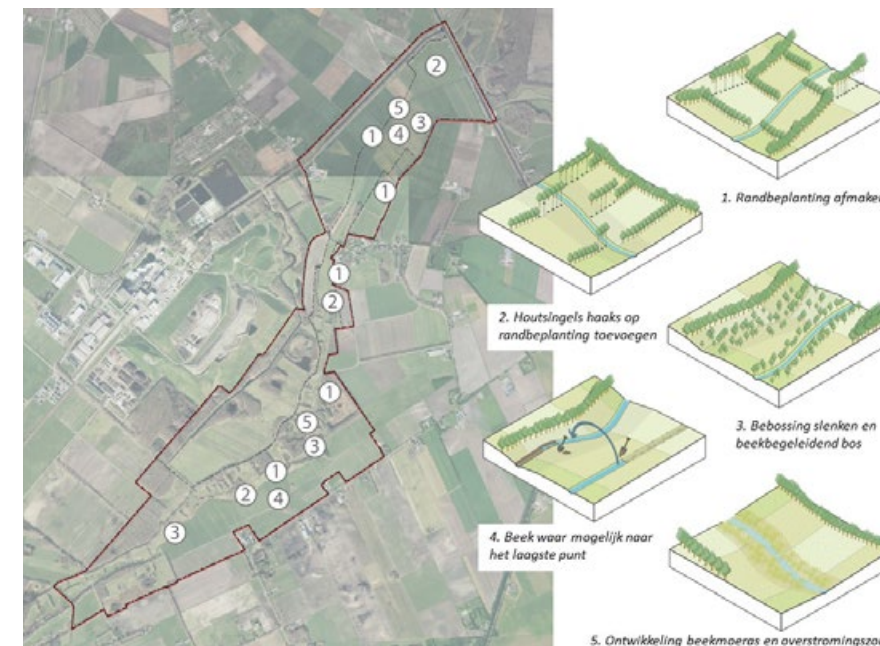
Herstel van oude structuren, toegespitst op het gebruik van nu

Gebiedseigen karakter

Het gebied Roode Brand Zuidmaten kent een rijk cultuurhistorisch en landschappelijk verleden. Omstreeks 1900 was het beter herkenbaar als beekdal. Dit komt door sterk aanwezige landschapsstructuren zoals houtsingels aan de randen van en haaks op het beekdal. Uitgangspunt voor nieuwe inrichting van het gebied is om deze oude landschapsstructuren in essentie te herstellen en toe te spitsen op het gebruik van nu.

Deelgebieden zoals de Roode Brand en de Zuidmaten hebben elk hun eigen karakter, landschappelijke uitstraling en wensen voor ruimtegebruik. Met de herinrichting wordt dit onderscheid verder versterkt en benut.

Ontwerpprincipes landschapsinrichting

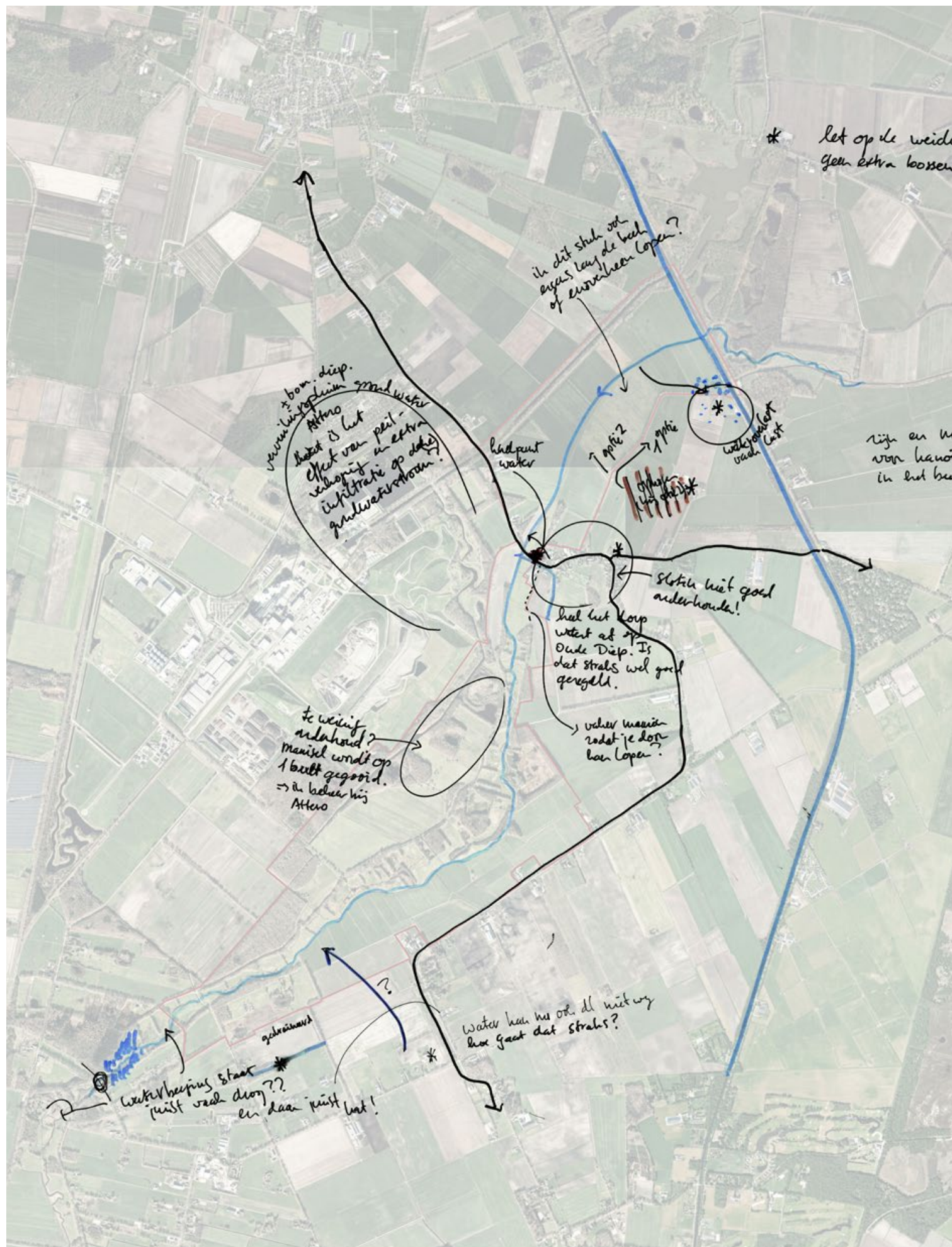
Ontwerpprincipes voor het inrichten van het beekdal worden op logische plekken in het projectgebied toegepast. Deze ontwerpprincipes zijn te herleiden uit de landschappelijke visie die voor het totale stroomgebied van het Oude Diep is ontwikkeld.

Hoe maakt u graag gebruik van het landschap?

Gewenst ruimtegebruik

In de streekbijeenkomst op 29 februari is aan de deelnemers gevraagd hoe zij het gebied het liefste gebruiken, nu en in de toekomst. Rode draad hierin is toegankelijker en meer beleefbaar maken van het gebied. Uiteraard wel rekening houdende met natuurwaarden en rustgebieden. Ook is er de wens om verschillende intensiteiten van recreatievormen te scheiden, zodat de snelle fietser de rustige wandelaar bijvoorbeeld niet in de weg zit. Meer wensen en ideeën voor het ruimtegebruik staan beschreven op pagina 18 en 19.

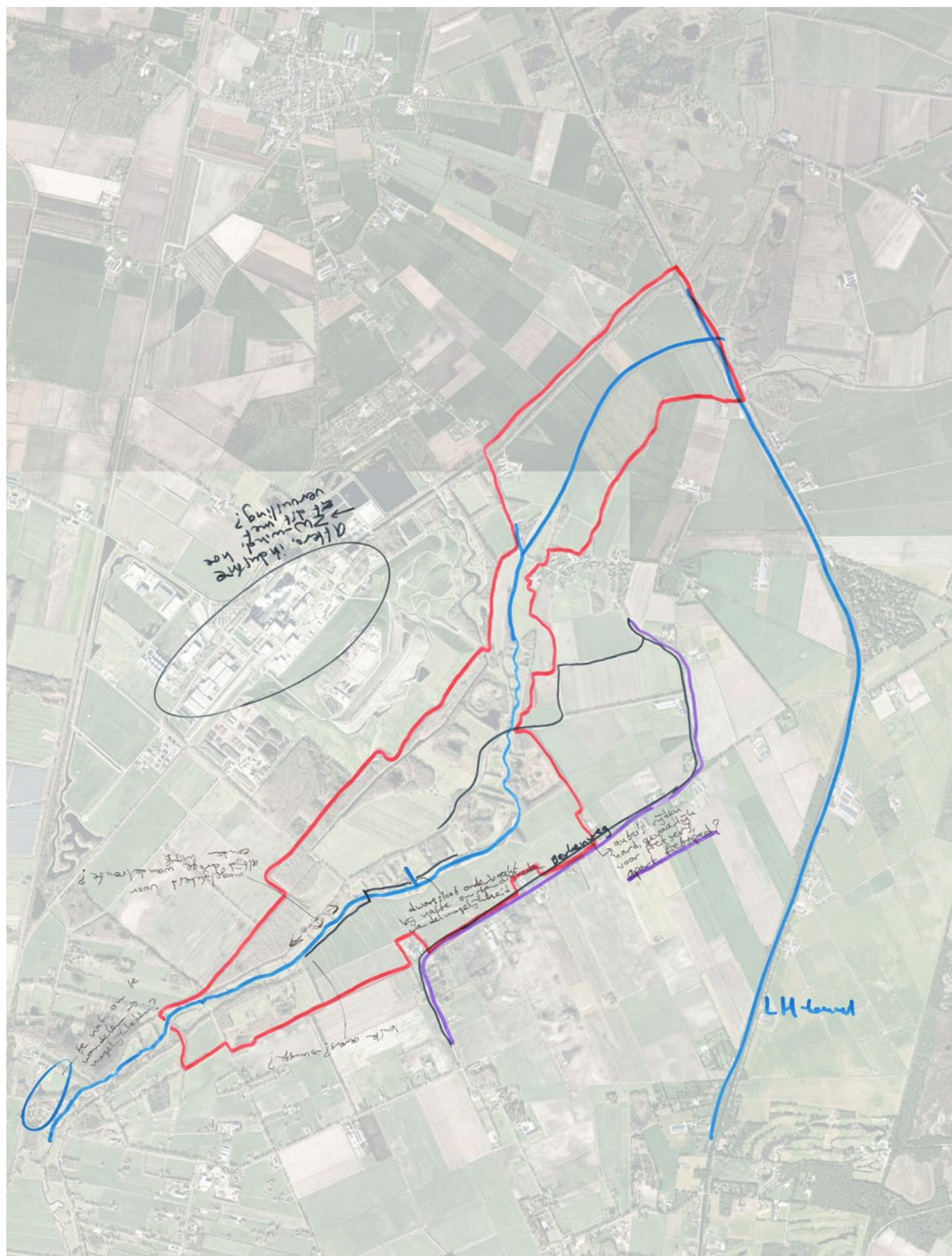
Belangstellenden aan de thematafel Hydrologie

Opmerkingen bij thematafel Hydrologie

Opmerkingen, suggesties en aandachtspunten gemaakt bij de gepresenteerde kaarten.

- Heel het dorp Drijber watert af op het Oude Diep. Er zijn zorgen over de ontwatering in de toekomst, na inrichting van het beekdal. En er wordt geklaagd over onvoldoende onderhoud van een aantal sloten in het dorp. Specifiek wordt een knelpunt benoemd in een van de duikers in de berm sloten van De Brink richting het Oude Diep.
- Medewerkers van Attero geven aan dat er in het verleden een lekkage in het diepe grondwater is geweest. Er is daardoor sprake van een soort 'vervuilingspluim' richting het noordwesten, in de diepe ondergrond (circa 60 m diepte). Met technische maatregelen houden ze de uitbreiding van deze pluim tegen. Ze hebben wat zorgen of extra infiltratie in het beekdal (door hoger waterpeil) voor extra druk op het grondwater zorgt, waardoor er meer druk op de vervuilingspluim ontstaat, die mogelijk zou kunnen uitbreiden. Men verwacht dat het meevalt, maar is een te onderzoeken aandachtspunt.
- Eén van de bewoners meldt dat in natte tijden het waterbergingsgebied benedenstrooms vaak droog staat, terwijl het even bovenstrooms, vlakbij de brug in de Diepweg juist heel nat is. Werkt de waterberging dan eigenlijk wel zoals bedoeld?
- Het gebied tussen VAM weg en VAM-berg (zie de aangegeven locatie op de schets) wordt als natuurgebied gezien. Tegelijkertijd vinden sommige bewoners dat het een rommeltje is, omdat maaisel op een bult wordt gegooit. Er lijkt weinig onderhoud te worden gepleegd.
- Wateroverlast woningen ten zuiden van Zuidmaten, afwatering wel gegraven maar mogelijk niet aangesloten? Schijnt ook een dichte dam/dicht gemaakte dam op hoek Berkenweg te zitten? Op basis van de oude keileemdieptekaart lijkt de afwatering hier tegen de (keileem)bult op te lopen, omdraaien naar zuiden kan mogelijk probleem verhelpen

- De Marsen: problemen stroomafwaarts in de Roode Brand met wegstroom water (duiker De Brink, onderhoud stenen in de beek). Het water stroomt dan terug in de hoek tussen het Linthorst Homankanaal en De Marsen en aansluitend daarop rond de woning. Graag eerst huidige wateroverlast verhelpen/samen met project oppakken, voordat vernatting beekdal mogelijk is.
- Ingetekende duiker Linthorst Homankanaal naar het Oude Diep staat niet op de waterschapslegger. Waterschap Drents Overijsselse Delta is hier formeel niet van op de hoogte. Contact met peilbeheerder gewenst.
- Hoewel Roode Brand als peil 12,60m-12,80m op de legger staat, wordt volgens bewoner nu alleen peil 12,60m gehanteerd.
- Let op ligging/richting drainage.
- Door de bewoners van het gebied tussen Kremboong, Berkenweg en Siberië wordt wateroverlast gemeld; het water kan niet goed weg richting het Oude Diep. De vraag van hen aan ons is daarom: als het water nu al niet weg kan, hoe gaat dat straks dan, na inrichting van het natuurgebied? Zeker als het waterpeil in het natuurgebied hoger komt te staan.
- Het gebied tussen de familie Vrielink en Koops, ten noordoosten van Drijber, direct grenzend aan de Roode Brand, heeft nu al last van veel water. Gaat dat niet erger worden als het waterpeil stijgt in het Oude Diep? En zo ja, hoe lossen we dat dan op? Waterschap geeft aan dat er twee opties zijn: optie 1 is af blijven wateren op het Oude Diep in combinatie met ophogen van de gronden. Optie 2 is het afleiden van het water richting het Linthorst Homankanaal.

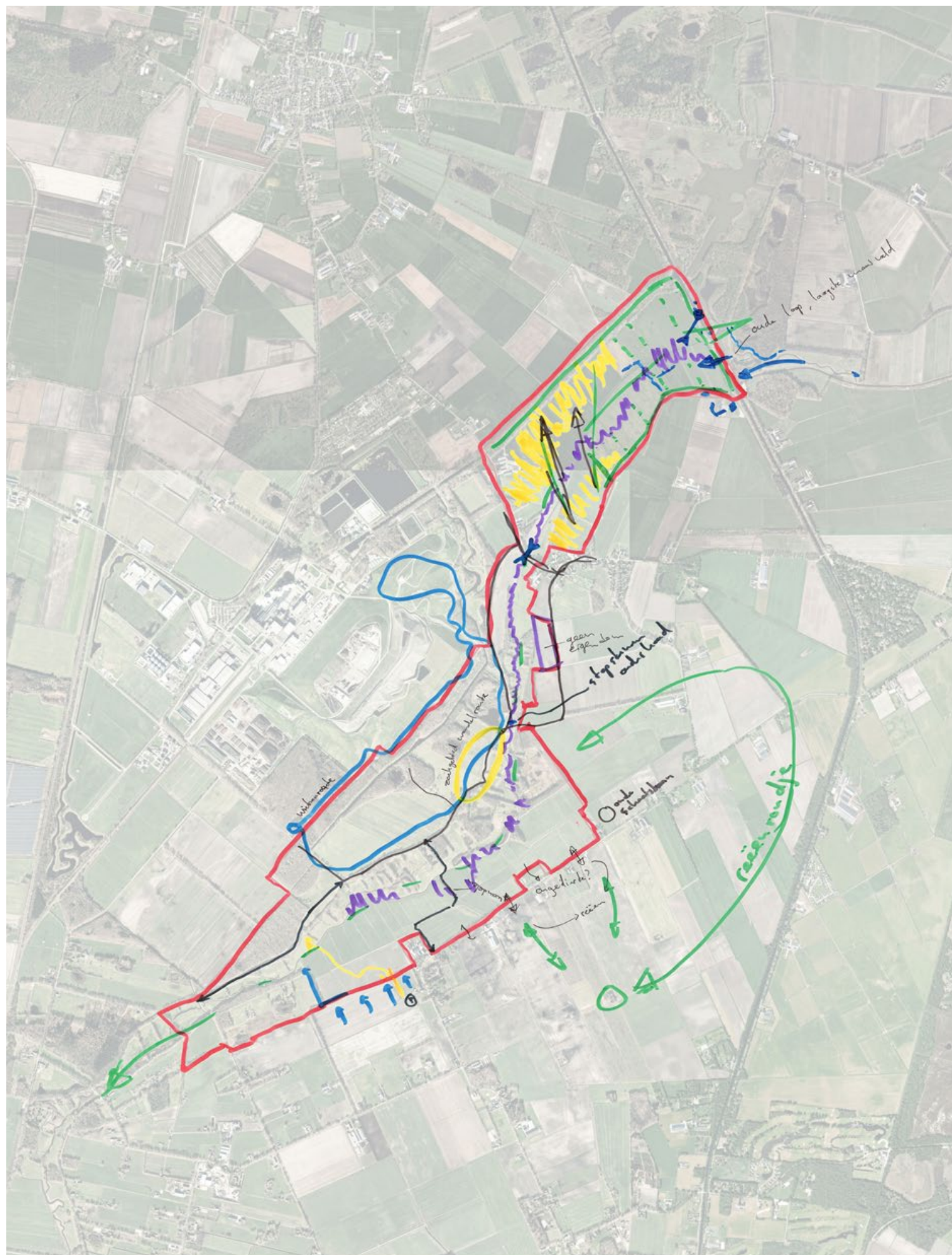

Belangstellenden aan de thematafel Ecologie

Opmerkingen bij thematafel Ecologie

Opmerkingen, suggesties en aandachtspunten gemaakt bij de gepresenteerde kaarten.

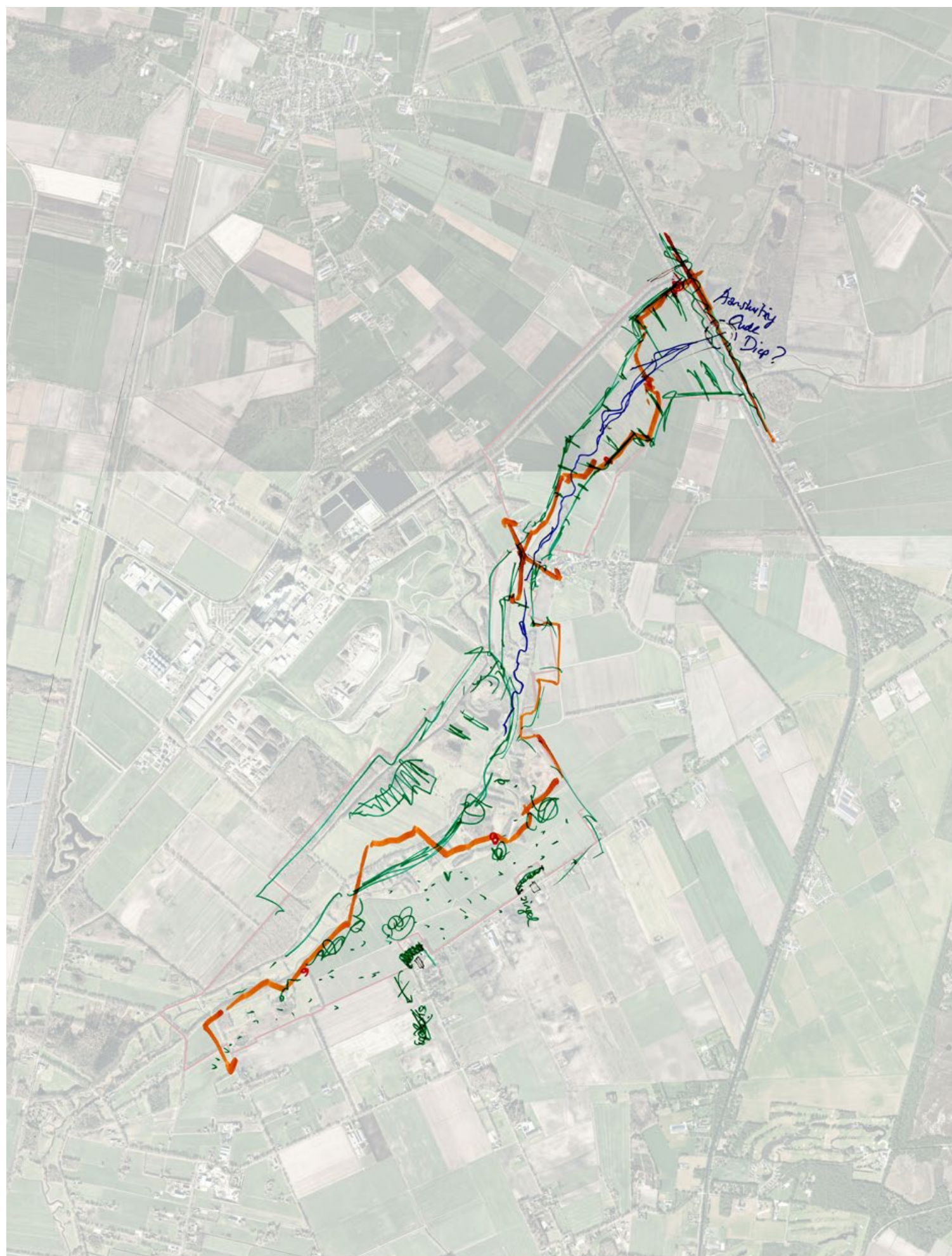
- Reeën en ooievaars op rijke graslanden in het landschap te behouden. Reeën steken geregeld Berkenweg over via 'reënrondje'.
- De driehoeksbosjes worden als niet bijzonder en als niet passend in het landschap ervaren
- De oude loop op laagste maaiveld herstellen, landschappelijk logisch maar ook water op lage locaties stroomt dan via beekloop weer weg.
- Het liefst de oude loop ter hoogte van het Linthorst Homankanaal op originele locatie.
- Er zijn aan de Berkenweg zorgen over verhoogde druk van ongedierte als ratten en muizen op het erf.
- Er is zorg over de percelen grenzend aan het projectgebied. Als in de nieuwe natuur Jacobs kruiskruid gaat groeien kan dit overwaaien naar andere percelen.
- In verband met varkenspest leeft de zorg van het medegebruik van de ecologische verbindingzone door het wild zwijn.
- Er zijn dassen langs het Linthorst Homankanaal en tegen de VAM-berg. Dassen zijn aanrijdingslachtoffer in de omgeving van De Brink.

Belangstellenden aan de thematafel Ecologie

Opmerkingen bij thematafel Ecologie

- Let op de weidevogels: er zijn er niet zo veel meer, dus extra bomen of bossen kunnen de druk op de weidevogels verder vergroten, vanwege roofvogels.
- De steile oevers van de beek worden niet als natuurlijk beschouwd. Een bewoner vraagt zich af of de nieuwe beek geen flauwere oevers kan krijgen.
- Overheersende windrichting is vanuit zuidwest. Dan waait de wind vanaf het Attero terrein met zware industrie over de Roode Brand.
- Er zitten percelen in de projectbegrenzing die niet in eigendom zijn van provincie, Het Drentse Landschap of waterschap.
- Een bewoner geeft aan dat de grens tussen natuur en agrarisch in Drenthe harder is dan in andere provincies. In dit project is ook een duidelijke scherpe grens tussen landbouw en natuur. Kan er ingezet worden op het verzachten van deze grens? Bijvoorbeeld door natuur een beetje door te trekken in landbouwgebied met heggen en dergelijke? Dit speelt onder andere op de grens bij de Berkenweg (natuur aan de ene kant, landbouw aan de andere kant).

Belangstellenden en specialisten met elkaar in gesprek tijdens de streekbijeenkomst

Opmerkingen bij thematafel Landschap & Recreatie

Landschapsbeleving

Opmerkingen, suggesties en aandachtspunten gemaakt bij de gepresenteerde kaarten.

- Randbeplanting om beekdal aan te zetten is een goed idee. Houtsingels in het beekdal ook maar met mate. De openheid van het beekdal, met name in de Roode Brand, is een waardevolle kwaliteit die de mensen graag willen behouden.
- Zichtlijnen vanuit Drijber over dal Roode Brand-west open houden, oostzijde mag verder opgedeeld worden in 'kamers'. De huidige randbeplanting bij de Marsen wordt niet als storend ervaren. Vanuit een bewoner is aangegeven dat bij aanplant van houtsingels gebruik van zowel jonge als oude bomen gewaardeerd wordt.
- (Uit)zicht middendeel/stiltegebied? Nu niet beleefbaar.
- Bewoners van de Berkenweg geven aan waarde te hechten aan zicht richting het beekdal. Enkele bomen/bosjes/structuren zijn geen probleem, maar het moet geen

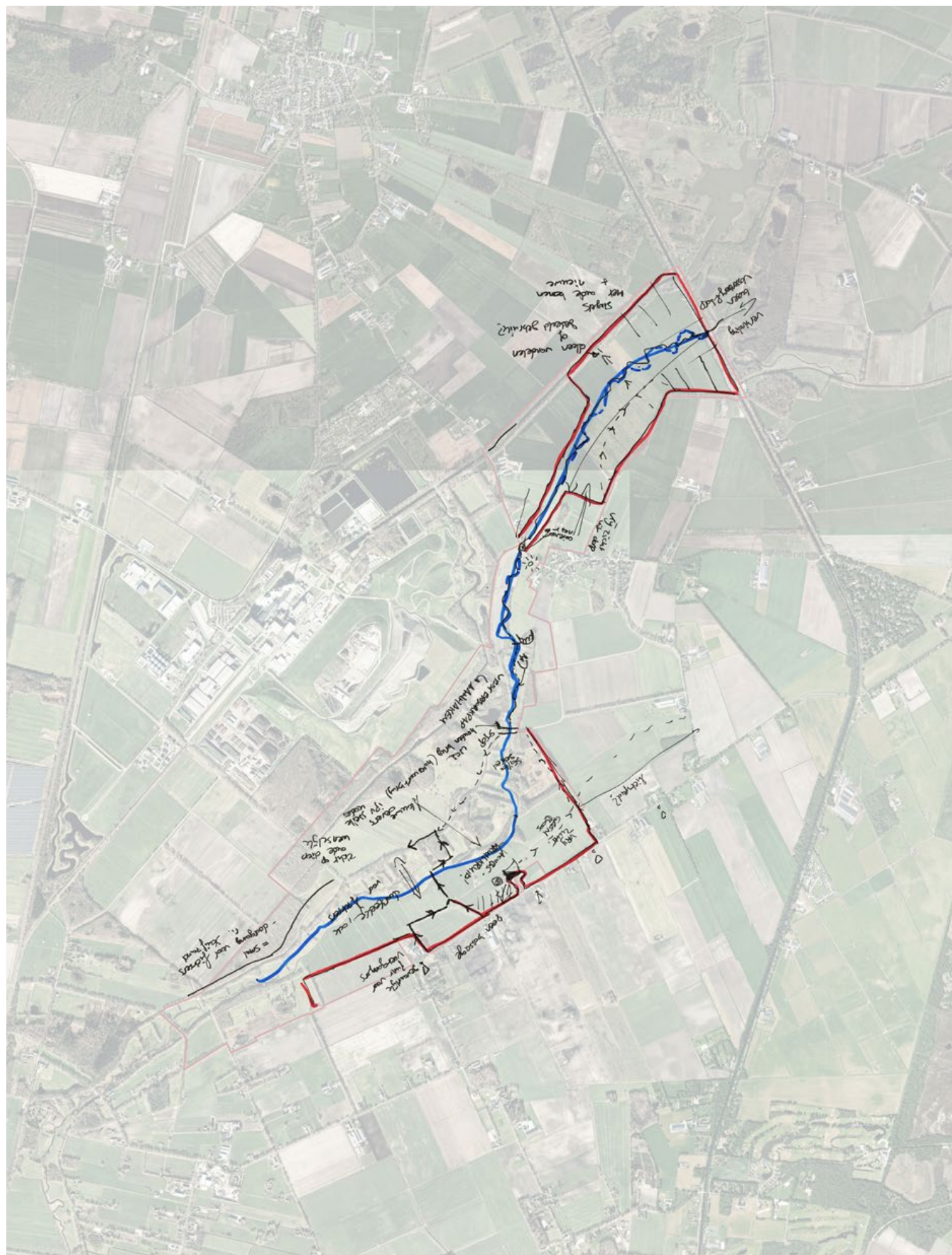
bos worden. Bosschages op de hoge flank van het beekdal (tussen Berkenweg 24 en 26) zijn niet gewenst.

- De randbeplanting bij de VAM-weg belemmert het zicht op het beekdal.

Wandelen

Opmerkingen, suggesties en aandachtspunten gemaakt bij de gepresenteerde kaarten.

- Natuurgebieden moeten toegankelijk, zichtbaar en beleefbaar zijn.
- Zorg voor voldoende paden die het hele jaar droog en toegankelijk zijn, zoals de vlonderpaden op de referentiefoto. Deze zijn populair bij de deelnemers.
- Onderhoud de paden dan ook goed en houd ze schoon gedurende het jaar. Nu vaak paden overgroeid, slecht toegankelijk of glad.
- Is het mogelijk om een route (deels) langs de beek te maken, zodat je het water kan ervaren? Of dat je de beek juist kan oversteken?
- Men wil graag het toekomstig ingerichte Roode Brandgebied beleven. Daarvoor zijn verschillende suggesties ingebracht:

Belangstellenden aan de thematafel Landschap

- Een doorsteekje dwars door het gebied, over de beek heen;
- Een route parallel aan de beek, op de flanken, evt. in combinatie met een doorsteekje;
- Het aantrekkelijker maken van de Marsen als recreatieve route. Dit is een rustige weg en wordt nu ook al wel gebruikt voor wandelingen, bijvoorbeeld met de hond.
- Het verbinden van de recreatieroute(s) in de Roode Brand met landgoed de Vossenbergh.
- Verbetering situatie voor wandelaars in verband met verkeer op wandelrondje Vamweg parkeerplaats tot aan de beek.
- Behoud wandelroute via huidig betonpad Zuidmaten richting Vamweg. Ondergrond mag veranderen.
- Nieuwe aansluiting wandelroute haaks op het beekdal vanaf Berkenweg 32 naar min of meer fietspad ter hoogte van pingo.
- NB: bij mogelijke beekovergang ligt ook een historische voorde onder noemer 'koebrug' waar een oude houtwal vanaf noordzijde het beekdal insteekt.
- Bewoners van de Berkenweg maken nu gebruik van een onofficieel doorsteekje over een stuw in de beek richting de VAM-berg. Ze vinden dit fijn omdat ze zo niet helemaal via Drijber naar de VAM-berg hoeven te gaan. De wens is ook om een dergelijk doorsteekje te behouden. De suggestie om dat doorsteekje te realiseren ter hoogte van de historische koebrug is een goede optie.
- Bovengenoemd doorsteekje moet idealiter ook te gebruiken zijn door fietsers.
- Mensen zouden het juist leuk vinden om het Oude Diep ook in de Zuidmaten goed te kunnen beleven. Een doorsteekje of een route in het gebied zou daarbij helpen. Aandachtspunt hierbij is wel het beschermen van de waardevolle natuur in de reeds ingerichte delen van de Zuidmaten.
- Men maakt nu gebruik van het schouwpad langs de beekloop om te wandelen, maar kan bij de Zuidmaten niet verder, omdat het gebied daar een stiltegebied van Het Drentse Landschap is. Men zou graag verder willen wandelen bij de beek.
- Er werd ook gevraagd of het mogelijk is om nieuwe routes te koppelen aan het Westerborkpad (een lange-afstandswandelroute).
- Er ligt een verhoging in het tussengebied, welke volgens

een aantal bewoners goed gebruikt kan worden als beleefpunt. Daarvoor moet de 'heuvel' misschien nog iets verder opgehoogd worden.

Fietsen

- Meer behoefte aan logische fietsroutes.
- Nieuwe of te verbeteren fietspaden smal, niet breed ($\geq 2,5\text{m}$)
- Wielrenners wielrenrondje en gebruik VAM-berg (verkeer komt vanuit noorden) wordt niet als storend ervaren.
- Veel mensen spreken de behoefte uit om 'snelle fietsstromen' zoals racefietsers zoveel mogelijk te scheiden van langzamer recreatief verkeer, zoals fietsers en wandelaars.

Overig

- Zijn er mogelijkheden voor kanoën of zwemmen in het beekdal of aangrenzend VAM-terrein, als er toch meer water komt?
- Een punt dat op meerdere plekken in het projectgebied terugkwam is de vraag voor welke soorten gebruikers de recreatieve routes zullen zijn. Worden de paden met name aangelegd voor wandelaars (eventueel samen met hond), ruiters of fietsers? Of is er sprake van gedeeld gebruik? In het laatste geval moet er wel worden gepeild in hoeverre men open staat voor medegebruik. Zijn er soorten recreatie die minder goed samengaan, bijvoorbeeld omdat ze kunnen leiden tot gevaarlijke situaties?
- Er is veel aandacht gevraagd voor de onveilige verkeerssituatie op de Berkenweg. Voetgangers voelen zich er niet veilig door het hardrijdende autoverkeer, maar zijn wel op de Berkenweg aangewezen voor een wandeling in het gebied. Men ziet graag een alternatief.
- Het grindpad van de hoek van de VAM-weg richting Stuifzand wordt onder andere gebruikt door scholieren, zodat ze 'binnendoor' richting Hoogeveen kunnen en zo de drukke Berkenweg vermijden. Er werd geconstateerd dat deze weg wel een 'upgrade' kan gebruiken, zodat hij niet alleen door scholieren gebruikt kan worden, maar ook door recreanten in de omgeving.
- Scheid verkeersstromen met verschillende snelheden, zoals wielrenners en normale fietsers. Maak hiervoor een goed plan in samenwerking met de provincie en de gemeente.
- Maak een goed routeplan met logische stromen en zonering. Waar mogen de mensen wel komen en waar niet vanwege natuurdoelen etcetera? Gelijk in relatie tot beheer ervan, dus in goede samenwerking met gemeente en Het Drentse Landschap.
- Bekijk goed de plannen/recreatievisie rondom de VAM-berg en houd hier rekening mee in het project. Er zou onder andere een nieuwe parkeerplaats komen voor bezoekers van de VAM-berg.

Vervolgproces

Streekbijeenkomst in Drijber op 29 februari 2024

Belangrijke aandachtspunten uit de streekbijeenkomst

De zorgen over de huidige natte omstandigheden en toekomstige waterbeheersplannen zijn duidelijk uitgesproken, met specifieke aandacht voor de doelstelling om in de toekomst het water vertraagd af te voeren in het gebied. Ons doel is om oplossingen te vinden en uit te voeren die passen binnen de doelen, zonder dat dit leidt tot onevenredige nadelige effecten voor de omliggende landbouw en woningbouw.

Daarnaast werd de wens van de omwonenden om toegang tot en door het gebied te behouden of te verbeteren benadrukt. Bewoners willen graag via doorsteekjes en ommetjes op een prettige manier van de omgeving en de rust van het landschap (blijven) genieten. We zijn bezig met het actief verkennen van mogelijkheden voor recreatief medegebruik, die aansluiten op de gestelde natuur- en waterdoelstellingen.

Activiteiten en planning

In 2024 richten we ons op het ontwikkelen van het schetsontwerp voor het projectgebied. Dit proces bestaat uit het verzamelen van ideeën, wensen en zorgen van omwonenden, maar ook het betrekken van partijen zoals Attero en het voeren van één-op-één gesprekken met individuele aanwonenden. In samenwerking met de provincie Drenthe, het Waterschap Drents Overijsselse Delta, de gemeente Midden-Drenthe, Het Drentse Landschap en

vertegenwoordigers vanuit de landbouwsector streven we ernaar al deze inzichten samen te brengen. Kennis van de lokale behoeften en het gebied zelf zijn cruciaal om een inrichtingsplan te vormen dat zoveel mogelijk recht doet aan de wensen, verwachtingen en zorgen van alle betrokkenen.

Het traject naar het voltooiën van het inrichtingsplan is onderverdeeld in drie fasen: het schetsontwerp, het voorlopig ontwerp en het definitieve ontwerp. Gedurende dit proces komen we nog ten minste twee keer in Drijber: eenmaal na de voltooiing van het schetsontwerp en nogmaals na het afronden van het definitieve ontwerp. Indien nodig organiseren we vaker bijeenkomsten om updates te delen en feedback te verzamelen. Ons doel is om in 2025 het inrichtingsplan af te hebben. De start van de uitvoering van het inrichtingsplan staat gepland voor 2026. Naar verwachting zullen de uitvoeringswerkzaamheden in 2027 voltooid zijn.

Door deze aanpak en voortdurende dialoog hopen we een project te realiseren dat niet alleen ecologisch en hydrologisch verantwoord is, maar ook breed gedragen wordt door de omwonenden en andere belanghebbenden.

Disclaimer: Dit verslag is een zo compleet mogelijke weergave van de inbreng van de deelnemers aan de streekbijeenkomst. Deze inbreng wordt zo goed als kan verwerkt binnen de mogelijkheden van het project. Het is dus niet te garanderen dat alle inbreng kan worden uitgevoerd.

Plenaire afsluiting van de streekbijeenkomst

*Postbus 50040
9400 LA Assen
tel: 0592 36 5000
E-mail: info@prolander.nl*

Bezoekadressen:

*Provinciehuis Drenthe
Westerbrink 1
9405 BJ Assen*

*Provinciehuis Groningen
Sint Jansstraat 4
9712 JN Groningen*